

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสถานการณ์และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การดื่มสุราที่เป็นปัญหาต่อสุขภาพของวัยรุ่น 2) วางแผนแก้ไขปัญา 3) ดำเนินการตามแผน และ 4) ประเมินผลการดำเนินงานตามแผน ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยเลือกแบบเจาะจง คือ ตำบลไทรย้อย อำเภอนิคมบ่งพร จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง คือ แกนนำชุมชน 50 คนและวัยรุ่นที่ดื่มสุรา 105 คน วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ การสังเกต การสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่ม การอภิปราย กลุ่ม การบันทึกภาคสนามและแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไค-สแควร์และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 43.80 ของวัยรุ่นที่ดื่มสุรา มีพฤติกรรมการดื่มสุราที่เป็นปัญหา ต่อสุขภาพ โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ 1) ปัจจัยพื้นฐานของวัยรุ่น ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา เหตุผลจากเพื่อนชวนดื่ม การผิดหวังในชีวิต และการเฉลิมฉลองในโอกาสพิเศษ 2) ปัจจัยภายใน ของวัยรุ่น ได้แก่ การรับรู้ประสิทธิผลแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มสุราในระดับต่ำ ความคาดหวังผล จากการดื่มสุราเชิงบวกในระดับสูง และความสามารถในการควบคุมตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการดื่ม สุราในระดับต่ำ และ 3) ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ แบบอย่างการดื่มสุราจากผู้ใหญ่ในชุมชน ค่านิยม การดื่มสุราของชุมชน การจัดกิจกรรมในชุมชน มีแหล่งจำหน่ายสุราร้านจำนวนมากและมีสถานที่ใน ชุมชนที่เอื้อต่อการดื่มสุราของวัยรุ่น องค์การที่เกี่ยวข้องในชุมชนไม่มีแผนงานเพื่อเฝ้าระวังและ ควบคุมการดื่มสุรา ในการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญาโดยใช้การระดมสมองอย่างมีส่วนร่วมของ ชุมชนที่มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรในชุมชนและสามารถดำเนินการได้เองโดยชุมชน ได้ทั้งหมด 11 แผนงานที่เขียนให้สามารถเข้าใจได้ง่าย โดยเป็นแผนงานเพื่อปรับปรุงปัจจัยภายในของวัยรุ่น 5 แผนงานและเพื่อปรับปรุงปัจจัยสิ่งแวดล้อม 6 แผนงาน ผลการนำแผนงานไปปฏิบัติสามารถ ดำเนินการได้ทั้ง 11 แผนงาน ทำให้วัยรุ่นจำนวนมากได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในแผนงานที่ เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมด้วยตนเองและได้ปฏิบัติกิจกรรมที่สอดคล้องกับ ความ ต้องการของตนเองเพิ่มขึ้น ชุมชนมีการจัดทำข้อตกลงตำบลเพื่อควบคุมการดื่มสุรา มีข้อตกลง ร้านค้าเพื่อควบคุมการจำหน่ายสุรา มีเครือข่ายผู้ปกครอง ครู อาสาสมัครสาธารณสุขและผู้นำ ชุมชนเพื่อเฝ้าระวังพฤติกรรมของวัยรุ่น รวมทั้งมีการเสริมสร้างแรงจูงใจในวัยรุ่นอย่างเป็นรูปธรรม และต่อเนื่อง แผนงานทั้งหมดได้ส่งผลให้วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการดื่มสุราที่เป็นปัญหาต่อสุขภาพมี การปรับปรุงปัจจัยภายในที่ดีขึ้น คือ มีการรับรู้ประสิทธิผลแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มสุราเพิ่มขึ้น มี ความคาดหวังผลจากการดื่มสุราเชิงบวกลดลง มีความสามารถในการควบคุมตนเองเพื่อหลีกเลี่ยง การดื่มสุราเพิ่มขึ้นและมีพฤติกรรมการดื่มสุราลดลง ผลกระทบเชิงลบที่เกิดจากวัยรุ่นดื่มสุราที่มีต่อ ชุมชนมีแนวโน้มลดลง แกนนำชุมชนที่มีส่วนร่วมดำเนินการมีการรับรู้ มีความเข้าใจและมีทักษะ เกี่ยวกับกระบวนการแก้ไขปัญาการดื่มสุราในวัยรุ่นอย่างเป็นระบบเพิ่มขึ้น ชุมชนมีความพึง พอใจต่อการดำเนินงานตามแผนงานทั้งหมด

The purposes of this research are 1) to study the situation and factors that related to drinking behavior which is a problem of teenagers' health, 2) to plan to solve the problem, 3) to perform a set plan and 4) to evaluate the performance according to the set plan. The way to research is a participatory action research (PAR). 50 mainstays and 105 teenage drinkers in Saiyoi Sub-district, Nearn-maprang District, Phitsanulok Province were selected purposively in this research. The used method and tools in collecting data were an observation, an in-depth interview, focus group, group discussion, recording and questionnaires. Frequencies, Percentage, Mean, Standard Deviation, Chi-square test and Paired sample t-test were used to analyze the data.

The result was found that 43.8% of teenage drinkers got a health problem. The factors related to the drinking behavior which was a problem of teenagers' health were 1) basic factor such as sex, educational level, friend, being disappointed with their lives and celebrating in special occasion, 2) internal factor such as low level of self-efficacy in denying drinking, high level of outcome expectation from drinking in positive way and low level of the ability in self-control to avoid drinking alcohol, 3) environmental factor such as drinking precedence from an adult in the community, drinking popularity

of the community, activity arrangement in the community, there were many places for selling liquor in the community and there were many places where the teenagers could have a stiff drink. The organization in the community had no plans to keep watch and control the drinking. To solve the problems planed by the community's brainstorming was emphasized using resources in the community. The community could manage this by themselves. The 11 plans were written and easy to understand. There were 5 plans to fine the teenagers' internal factors and 6 plans to fine the environment factors. The result of performing according to the plans, it could manage all 11 plans and made a lot of teenagers have a chance to participate. They ran activities by themselves and did the activities that related to their needs more. The community had a sub-district agreement to control the drinking, a shop agreement to control spirituous sale. There were guardian network, teachers, public health volunteers and the community leader keeping watch the teenagers' behavior. Reinforcing the motivation visibly and continually was included. It made the ones who had got a drink problem be able to fine the internal factors well. They knew the efficacy in denying drinking more, expected to get the reduction of the drinking, could control themselves to avoid drinking and had less drinking behavior. The negative effect from the drinking of teenagers to the community was decreased. The mainstays in the co-operation area knew, understood and had more skills of the process in solving the drink problem systematically. The community was satisfied with the performance according to the all plans.